

Riktlinjer för socialnämndens avgifter

Dokumenttyp: Riktlinje
Fastställd av: Kommunfullmäktige
Beslutsdatum: 2019-xx-xx
Gäller för: Socialnämnden
Giltighetstid: 2019-0x-xx -
Revideras: Årligen
Ansvarig för uppföljning/revidering: Ekonomifunktionen, socialförvaltningen

Innehållsförteckning

Avgifter	4
Avgifter inom socialpsykiatri.....	4
Hyra.....	4
Kost.....	4
Omsorgsavgift.....	4
Fritidsresor.....	5
Bostadstillägg och kommunalt bostadstillägg.....	5
Stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär.....	6
Andra stöd- och hjälpinsatser.....	6
Korttidsboende.....	6
Föräldrars underhållsskyldighet.....	6

Avgifter

Huvudregeln i SoL (socialtjänstlagen) är att insatser inte ska medföra kostnader för den enskilde. Kommunen kan dock ta ut vissa avgifter enligt 8 kap SoL. Avgifternas storlek finns angivna i lag eller bygger på kommunens självkostnad.

Inom socialpsykiatrins boenden tas ersättning ut för boende, kost och fritidsresor samt omsorgsavgift.

Bestämmelserna om egenavgifter (enligt SoL) skiljer på stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär och *andra stöd och hjälpinsatser*. När det gäller stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär som vid missbruk, alkohol eller liknande kan avgift för uppehälle tas ut. För *andra stöd och hjälpinsatser*, exempelvis vid jour-/akutboende, är det möjligt att ut skälig ersättning.

Vid korttidsboende betalar den enskilde, i möjligaste mån, för kost och boende.

Föräldrar har underhållsskyldighet för placerade barn.

För de olika avgifterna har socialförvaltningen utarbetat rutiner som uppdateras kontinuerligt.

Avgifter inom socialpsykiatri

Målgruppen inom socialpsykiatri är personer upp till 65 år. Om brukaren har fått ett beslut enligt SoL före 65 års ålder och därefter är kvarboende tillhör brukaren även fortsättningsvis socialförvaltningen.

Stöd inom socialpsykiatri som är avgiftsfritt:

- Boendestöd – ett motiverande anpassat stöd¹
- Sysselsättning/daglig verksamhet – anpassade arbetsuppgifter under handledning
- Ledsagning

Öppet stöd:

- Personligt ombud – om du har sammansatta och omfattande behov av vård, service, rehabilitering och sysselsättning
- Kontaktverksamhet – för att träffa andra, vara med i en studiecirkel eller någon annan aktivitet

För att ta del av öppet stöd behövs inget biståndsbeslut.

Hyra

Hyra betalas enligt gällande hyreskontrakt. Varje brukare som har boende inom socialpsykiatri har ett hyresavtal med socialförvaltningen.

Kost

Alla brukare inom Alingsås kommun betalar lika mycket för kosten. Inför 2019 följer socialförvaltningen följa vård- och äldreomsorgsnämndens aktuella beslut om pris för kostabonnemang och differentierad matprislista. Självkostnadspris gäller.

Omsorgsavgift

Vård- och omsorgsavgift enligt maxtaxa SoL 8 kap 5-7 §§ kan tas ut vid insatsen särskilt boende.

Maxtaxa innebär att den högsta sammanlagda avgiften som kommunen kan ta ut för hemtjänst och annan omsorg är 2 089 kr/månad år 2019. Vård- och omsorgsavgift är knutet till prisbasbeloppet².

---

¹ Det individuellt anpassade stödet kan vara att brukaren får hjälp med att skapa schema och struktur, att skriva inköpslista och handla, att städa och tvätta, stöd vid läkarbesök och enklare myndighetskontakter, personlig hygien och att bryta eventuell social isolering. Aktiviteterna görs tillsammans *med* brukaren och är motiverande. Vid hemtjänst utförs insatsen *åt* brukaren.

² Prisbasbeloppet är 46 500 kr år 2019.

Inför varje nytt kalenderår lämnar Socialstyrelsen meddelandeblad som används för att beräkna de avgifter som är knutna till prisbasbeloppet.

Brukare betalar eventuell vård- och omsorgsavgift utifrån ett avgiftsutrymme med maxtaxa som avgiftstak.

Innan omsorgsavgift tas ut ska brukaren tillgodoräknas ett förbehållsbelopp.

Förbehållsbeloppet/minimibeloppet täcker brukarens kostnader för bostad, mat och övriga levnadskostnader³.

Eventuell hemsjukvårdsavgift som debiteras av vård- och omsorgsförvaltningen avräknas också.

Förbehållsbeloppets minimibelopp ska, om inte annat följer av SoL 8 kap 7 §, alltid per månad utgöra lägst en tolfedel av

- 1,3546 gånger prisbasbeloppet för ensamstående, eller
- 1,1446 gånger prisbasbeloppet för var och en av sammanlevande makar och sammanboende.

Minimibeloppet är 5 249 kr/mån för ensamstående år 2019.

Beräkning av avgiftsutrymme:

- + Nettoinkomst (ex sjukersättning, aktivitetsersättning)
- Förbehållsbelopp
- + Bostadstillägg
- Boendekostnad
- = Avgiftsutrymme

Yngre personer med funktionsnedsättning har i vissa fall särskilda kostnader för bosättning och familjebildning. Enligt förarbetena till lagens avgiftsbestämmelser bör levnadsomkostnader för yngre personer med funktionsnedsättning, efter en individuell prövning, beräknas till en nivå som överstiger minimibeloppet med upp till 10 %.

Om den enskilde har varaktiga kostnader på grund av särskilda omständigheter kan förbehållsbeloppet öka, enligt SoL 8 kap 8 § 1 st.

Fritidsresor

Brukare som gör lokala resor på sin fritid och reser med personbil eller buss, som bekostas av socialförvaltningen, ska betala en avgift. Avgiften motsvarar Skatteverkets bilersättning: 18,50 kr/mil. Varje resande betalar milersättning oavsett hur många som reser i fordonet. Med lokal resa avses resa som är högst 30 km (tur och retur).

Vid längre resa än 30 km betalar brukaren fordonets självkostnad⁴. Beräkningen av självkostnaden görs i samverkan med ansvarig för bilhanteringen i kommunen och revideras årligen.

Bostadstillägg och kommunalt bostadstillägg

Bostadstillägg kan sökas hos Försäkringskassan av den som har aktivitets- eller sjukersättning. Uppgift om bostadstillägg lämnas på den inkomstförfrågan som socialförvaltningen årligen skickar ut till aktuella brukare. Bostadstillägget påverkar förbehållsbeloppet.

Kommunalt bostadstillägg kan sökas av personer som har beslut om särskilt boende enligt SoL. Ett kommunalt bostadstillägg ökar förbehållsbeloppet.

---

³ Konsumentverket gör årliga beräkningar av referensvärden för levnadskostnader.

⁴ För närvarande 33 kr/mil.

Stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär

Utgångspunkten enligt 8 kap 1 § 1 st är att stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär är avgiftsfria för den enskilde. Kommunen får dock ta ut ersättning för *uppehälle* av den som på grund av missbruk av alkohol, narkotika eller därmed jämförbara medel får vård och behandling i hem eller boende (HVB) eller i ett familjehem. Detta gäller alla vårdtagare, 18 år och äldre, såväl pensionärer som personer med aktivitets- eller sjukersättning eller annan inkomst och oavsett om vården sker enligt SoL, enligt LVM (lag om vård av missbrukare i vissa fall) eller enligt LVU (lag med särskilda bestämmelser om vård av unga). Regeringen meddelar föreskrifter om den högsta dygnersättning som kommunen får ta ut vilket regleras i socialtjänstförordningen 6 kap 1 § och i 106 kap 39 § Socialförsäkringsbalken. För närvarande är den högsta avgiften 80 kr/dygn. Innan egenavgiften fastställs ska en bedömning göras av den enskildes betalningsförmåga. Om den enskilde saknar inkomst eller har så låg inkomst att hel avgift inte kan tas ut kan avgiften fastställas till ett lägre belopp eller efterges helt enligt 9 kap 4 § SoL.

För öppenvårdsbehandling kan ingen avgift tas ut.

Andra stöd- och hjälpinsatser

För andra stöd- och hjälpinsatser än vård och behandling får kommunen enligt 8 kap 1 § 1 st SoL ta ut *skälig ersättning*. Den avgift som kommunen kan ta ut får inte överstiga kommunens självkostnad. Andra stöd- och hjälpinsatser är t ex placering i länkverksamhet eller stöd- och omvårdnadsboende i HVB samt familjehemsplacering i form av stöd- och omvårdnadsinsats.

Kommunen får ta ut egenavgift för boende och kost.

Avgift för boende, som inte omfattas av hyreslagen, får per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,5539 gånger prisbasbeloppet enligt 8 kap 5 § SoL. För 2019 innebär det ett dygnspris på en trettiondedel av maxtaxan 72 kr/dygn och som mest 2 146 kr för en hel månad.

Måltidspriserna följer gällande kostabonnemang.

En inkomstprövning görs innan avgift tas ut. Den enskilde ska ha kvar medel till fickpengar och kläder enligt poster i riksnormen för försörjningsstöd.

Korttidsboende

Brukare som beviljats korttidsboende ska betala avgift för boende och kost.

Samma avgifter för boende och kost gäller som vid andra stöd- och hjälpinsatser.

Vid korttidsboende ska den enskilde ha kvar medel som motsvarar förbehållsbeloppet.

Föräldrars underhållsskyldighet

Föräldrar har försörjningsskyldighet för sina barn. Om barnet inte bor tillsammans med en förälder ska föräldern betala ett underhållsbidrag. När ett barn genom socialnämndens försorg får vård i ett annat hem än det egna är föräldrarna skyldiga att bidra till kommunens kostnader för vården.

Föräldrar har skyldighet att enligt SoL 8 kap 1 § 2 st bidra till kommunens kostnader för ett barns vård i ett annat hem än det egna. Beloppet bestäms efter samma grunder som om det gällde att bestämma betalningsskyldighet för var och en av dem enligt 19 kap socialförsäkringsbalken. Beloppet som var och en av föräldrarna ska bidra med får inte överstiga underhållsstödsbeloppet enligt Socialförsäkringsbalken 18 kap 20 §.

För 2019 är underhållsstödsbeloppet 1 573 kr/mån för barn upp till 11 år, 1 723 kr/mån från 11 år till 15 år och från 15 år 2 073 kr/mån.

Insats/avgiftstyp	Lagrum	Avgifter 2019
Särskilt boende		
	<i>Socialtjänstlagen</i>	
Hyra		faktisk hyreskostnad
Vård- och omsorgsavgift	SoL 8 kap 5-8 §§	enligt maxtaxa: högst 2 089 kr/mån ⁵
Kostabonnemang	Enligt gällande matprislista	Högst 3 240 kr/mån ⁶ (alla måltider alla dagar)
Fritidsresor	Skatteverkets bilersättning	Differentierade priser för olika typer av måltider framgår av matprislista egenavgift 18,50 kr/mil ⁷ för kortare resor
Stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär		
	<i>Socialtjänstlagen LVM/LVU m fl</i>	
Kostnad för uppehälle	<i>Socialförsäkringsbalken 106 kap 39 § och Socialtjänstförordningen 6 kap 1 §</i>	Högst 80 kr/dygn
Andra stöd- och hjälpinsatser		
	<i>Socialtjänstlagen</i>	
Boendekostnad	SoL 8 kap 5 §	Enligt maxtaxa 72 kr/dygn, upp till 2 146 kr per månad
Kost	Självkostnad	Enligt gällande matprislista 108 kr/dygn (avdrag om ej alla måltider), upp till högst 3 240 kr/månad
Kortidsboende		
Boendekostnad	SoL 8 kap 5 §	Enligt maxtaxa 72 kr/dygn, upp till 2 146 kr per månad
Kost	Enligt gällande matprislista	108 kr/dygn (avdrag om ej alla måltider), upp till 3 240 kr/månad
Föräldrars underhållsskyldighet	<i>Socialtjänstlagen 8 kap 1 § 2 st, Socialtjänstförordningen 6 kap 2-4 §§ och Socialförsäkringsbalken 18 kap 20 §</i>	Högst det belopp som motsvarar underhållsstödsbeloppet: 1 573 kr/mån upp till 11 år, 1 723 kr/mån från 11 år till 15 år och från 15 år 2 073 kr/mån ⁸ .

⁵ Prisbasbelopp är 46 500 kr för 2019, SFS 2018:1549. Prisbasbeloppet har ökat med 1 000 kr (2,2 %) jämfört med 2018.

⁶Socialförvaltningen tillämpar den matprislista som Vård- och äldreomsorgsnämnden beslutar om. Ett helt kostabonnemang uppgår till 3 240 kr/mån för år 2019.

⁷ Enligt Skatteverkets regler för bilersättning. För resor på 30 km eller längre är ersättningen 33 kr/mil.

⁸ Ny åldersdifferentiering för underhållsstöd fr o m 2019-01-01, SFS 2018:743.